

читачів. У другій половині списку серед авторів, які представлені тільки одним згадуванням, зустрічаються як письменники «дорослої» літератури, так і автори невідомі іншим учасникам опитування.

Отже, аналіз отриманих результатів продемонстрував, що в уявленні сучасного молодого покоління найцікавішу дитячу літературу представляють класики дитячої літератури давніх часів (Г.Х.Андерсен, Ш.Перро, бр. Грімм) та ХХ століття (М.Носов, В.Катаєв, А.Ліндгрєн, В.Нестайко, О.Волков, В.Драгунський, С.Маршак), що практично не відрізняється від подібних результатів, отриманих 10-20 років тому. Звичайно, цікаво порівняти отримані дані із опитуванням дитячих читацьких уподобань людей інших поколінь, що й буде перспективою нашого подальшого дослідження.

Література

1. Ємець А.А., Загуляєва Є.М. Видатні українські письменники. Цікавий довідник для вчителів і учнів 1-4 класів. Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 160с.
2. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Упоряд. Буракова Ю.Д. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 204с.
3. Яценко Н. Є. Проектна діяльність учнів як засіб компетентісно-спрямованого навчання URL: <https://virtkafedra.ucoz.ua/imidg/jacenko.pdf>

Майя Ярмошкіна

м.Вінниця

(Наук. керівн. – канд. пед. наук,

проф. ВДПУ Лапшина І.М.)

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

З ТВОРЧІСТЮ ВІДОМИХ ХУДОЖНИКІВ-ІЛЮСТРАТОРІВ УКРАЇНИ

Анотація. Авторка коментує тлумачення поняття «ілюстрація», акцентує значення ілюстрацій для дитячої книги. Пропонує короткий огляд творчих робіт найбільш відомих в Україні художників-ілюстраторів. Рекомендує можливі прийоми роботи щодо активізації інтересу дітей дошкільного та молодшого шкільного віку до дитячої книги і читання.

Ключові слова: дошкільна освіта, початкова освіта, робота з книгою, елементи книги, ілюстрація, художники-ілюстратори.

Abstract. *The author comments on the interpretation of the concept of "illustration", emphasizes the importance of illustrations for children's books. Offers a brief overview of the creative works of the most famous illustrators in Ukraine. Recommends possible methods of work to increase the interest of preschool and primary school children in children's books and reading.*

Keywords: *preschool education, primary education, work with a book, book elements, illustration, illustrators.*

Кожен з нас хоча б один раз купував дитячу книгу – для навчання, для роботи, для подарунку. Ми уявляли собі, про що розповідатиме ця книга, стане в нагоді лише раз, чи зігріватиме нашу душу при перечитуванні знову і знову; захопить так само і наших друзів, й ми зможемо обмінятися враженнями від спілкування з довершеним емоційним словом. При цьому розглядаючи видання, наші очі пробігали по сторінках у пошуку ілюстрацій, фото, репродукцій картин, схематичних зображень. Саме вони допомагають нам більш точно й швидко уявити сюжет твору, представити його персонажів. Ці засоби додавали майстерному слову життя, сили впливати на наші почуття.

Якщо ми обираємо книгу для найменших читачів, маємо передусім продумати, що у першу чергу привертає їхню увагу – малюнки у книзі чи зміст твору. Відповідь однозначна – малюнки або ілюстрації.

Багатьом із нас ще з дитинства книжки подобались саме за їх чудові ілюстрації. Саме слово «ілюстрація» з латинського перекладається як «освітлення». Перші малюнки у книгах з'явилися півтори тисячі років тому у Китаї. Це були гравюри по дереву, що виконувалися спеціально для супроводу тексту. За багато-багато років ілюстрування книжок перетворилося у справжнє самостійне мистецтво.

Чарівна сила художника може, як прищепити любов до книжки, так і навпаки, відштовхнути. Не кожному вистачає таланту, аби творити на втіху дитині та по-справжньому насолоджуватись своєю працею. Мабуть, для цього самим треба бути трішки дітьми, з їхньою ширістю та безпосередністю. І юним, і дорослим читачам важливо уявляти, хто ж ті найкращі художники, які у темряві освітлюють юним читачам шлях до дитячої книги.

До творів світової літератури ілюстрації створювали видатні майстри зображувального мистецтва: Рембрандт, Мане, Делакруа, Репін, Врубель.

Оригінальними й такими, що яскраво запам'ятовуються, є роботи українських художників-ілюстраторів – Владислава Єрка, Євгенії Гапчинської, Костя Лавра, Катерини Штанко, Ігора Баранька й інших майстрів.

Скористаємося матеріалами сайту «П'ятірка найкращих українських дитячих ілюстраторів» [1] й представимо творчий доробок вітчизняних майстрів книжної ілюстрації.

Владислав Єрко - один із кращих українських художників-ілюстраторів, перемагав у багатьох виставках – як художніх, так і книжкових, має багато нагород. Одна із відомих його робіт є співпраця з дитячим видавництвом «А-ба-ба-га-ла-ма-га». Гран-прі на Всеукраїнському конкурсі «Книжка року – 2000» завоювала проілюстрована ним «Снігова королева» Ганса Крістіана Андерсена. Пригадайте, можливо й ви вперше познайомилися із твором видатного казкаря саме завдяки книзі, ілюстрованій Владиславом Єрком.

У 2004 році книжка «Казки Туманного Альбіону» оформлена художником отримала нагороду як «Книжка року-2003». Дивлячись на його картини, можна помріяти, уявляючи себе на місці давно відомих і улюблених персонажів, що мешкають у Країні книжкових сторінок. Його роботи вчать нас мріяти та вірити в дивацтва. Яскраві, барвисті та надзвичайно ніжні роботи Владислава Єрка справляють незабутнє враження на юного читача.

Не залишають байдужими ні маленьких, ні досвідчених читачів ілюстрації Євгенії Гапчинської. Її роботи дуже добрі, щирі та наївні. При погляді на зображення персонажів покращується настрій, по тілу поширюється приємне тепло. Стиль Євгенії Гапчинської важко не впізнати серед сотень інших художників, взяти хоча б серію найвідоміших янголят Гапчинської. Виставки художниці кожного року набирають обертів як в Україні, так і за її межами. Багато робіт зберігається в художніх музеях та колекціонується фахівцями й поціновувачами сучасного зображувального мистецтва.

Художниця також співпрацювала з видавництвом «А-ба-ба-га-ла-ма-га»; однією з найбільш вдалих робіт стало ілюстрування книги Івана Малковича «Ліза та її сни». Надзвичайно вдалими називають ілюстрації і до книги Льюїса Керрола «Аліса у Країні чудес». У 2003 році Євгенія Гапчинська створила авторський бренд «GAPCHINSKA».

У творчість цієї художниці неможливо не закохатись. Тому, на нашу думку, діти із захопленням читатимуть книги із її ілюстраціями, оскільки маленькі художні шедеври ще більше заохочують до розкриття сюжетів літературних творів, затримують увагу юних читачів.

Кость Лавро – ще один відомий вітчизняний книжковий графік, лауреат Шевченківської премії, художник-ілюстратор, добре відомий читачеві з книг видавництва «А-ба-ба-гала-ма-га». Яскраві барвисті ілюстрації Костя Лавра не можна сплутати ні з якими іншими. Його образи мають не тільки колоритну зовнішність, що міцно запам'ятовуються, але й самотній характер: веселий, абсурдний і дуже неслухняний. З-під пензля художника-ілюстратора з'явилися і ніжні ангели, і різна нечисть. Мирно співіснують у книгах на сусідніх сторінках кролик в синіх шароварах та індичка в червоному кафтані, надзвичайно привабливі лисичка у спідничці та котик-безчоботик.

Художник наслідує український авангард 20-х років з елементами народного малярства. Його ілюстрації до книжки «Ніч перед Різдвом» Миколи Гоголя здобули численні нагороди та титули творчих конкурсів. Кость Лавро активно співпрацює з українськими видавництвами «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Розумна дитина» та популярним французьким дитячим журналом «*Pointe d'Арі*».

Катерина Штанко – одна з найвідоміших і найулюбленіших українських ілюстраторів. Її називають однією з найуспішніших українських дитячих графіків. Художниця тяжіє до ілюстрування етнічних казок: ще у 80-х роках минулого століття проілюструвала «Фінські народні казки», «Норвежські народні казки». Ілюстрації до збірки «Сто казок» видавництва «А-ба-ба-га-ла-ма-га» викликають лише яскраве дитяче захоплення. У її роботах багато світла,

тепла, живої енергії. Діти, гортаючи сторінки книг, любляють роздивлятися цікаві ілюстрації Катерини Штанко. Про свої роботи художниця розповідає так: «Я малюю з тринадцяти років, і з дитинства люблю книги. Мені здається, що письменник створює паралельну реальність, яка для дитини часто виявляється якоюсь абстракцією, а художник відкриває вікно в цей паралельний світ» [1].

Провідним українським письменником і графіком, визнаним в Україні та за кордоном, є Ігор Баранько. Цей художник вражає своїм особливим стилем ілюстрацій. Його стрімкий стиль більш до вподоби підліткам, оскільки комікси ідеально підходять історичним творам, а тому і подобаються саме старшим читачам. У графічних новелах, зокрема, «Повернення Мамає», «Святослав та вікінги», «Мамай-змієборець. Кіква» художник демонструє іншу сторону народної української культури, через захоплюючі карколомні пригоди персонажів-богатирів. Основний напрямок його робіт – жанр мальованої історії, український комікс.

Ще на початку 90-х художник випустив серію графічних новел. Відомий спільною роботою з Жаном-П'єром Діоннетом над серією «Exterminateur 17» Ігор Баранько доклав руку і до створення серії про Сімпсонів в американському видавництві «Bongo Comics». Для видавництва «Slave Labor Graphics» художник намалював пригодницькі історії про вікінгів «Pifitos» та «Skaggy the Lost». Нещодавно розпочалися зйомки серіалу «Максим Оса» за твором самого художника.

Свій неординарний авторський стиль художник пояснює так: «Я дуже добре ставлюся до дитячої літератури, Астрід Ліндгрєн, наприклад, чи Туве Янссон, але сам би не зміг намалювати щось дитяче. Не зміг би придумати. От давно вже мрію прочитати «Гаррі Поттера», але все ніяк руки не доходять. Із сучасного мені подобається те, що робить видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Окрім Єрка, там є художник Кость Лавро, добре малює. Я б так не зміг, просто не вийшло б» [1].

Українська дитяча література пишається не лише унікальними творами, самобутніми авторами, але й надзвичайно креативними художниками-

ілюстраторами. Беручи в руки книгу, давайте пам'ятати, що це колективний витвір, багато людей поділилися частинкою своєї душі, аби зігріти любов'ю юних читачів. І ми маємо відповідати взаємною повагою до книги й любов'ю до читання!

Література

1. П'ятірка найкращих українських дитячих ілюстраторів // <https://ridna.jimdofree.com/головна/українські-дитячі-ілюстратори>
2. Лапшина И.Н. Русский язык и чтение: учебник для 4 класса с обучением на русском языке ЗОСО (в 2-х частях). Чапсть 2. К.: Издательский дом «Освита», 2021. 160с.

Анастасія Ярушняк

м. Вінниця

(Наук.керівн. – канд. філол. наук,

доц. Комарівська Н.О.)

ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Анотація. Авторкою розкрито значення художньої літератури у формуванні емоцій і почуттів молодших школярів, представлено фактори впливу на емоційну сферу учнів. Емоційність розглядається як один із принципів організації освітнього процесу початкової школи.

Ключові слова: емоції, почуття, емоційна сфера, молодші школярі, читання, початкова освіта, художній твір.

Abstract. The author of the article reveals the importance of fiction in the formation of emotions and feelings of younger students, presents the factors influencing the emotional sphere of students. Emotionality is considered as one of the principles of organization of the educational process of primary school.

Keywords: emotions, feelings, emotional sphere, junior schoolchildren, reading, primary education, work of art.

Реформована українська школа, керуючись принципами гуманізації і демократизації освіти, розглядає дитину як життєве явище, вбачає в ній не